

BESLUT

2015-12-07

Dnr: 15/02278

SAKEN

Kulturnyheterna, SVT1, 2015-07-27 och 08-04, kl. 18.20, inslag om mediekoncerners kulturbevakningar; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

Inslaget den 27 juli 2015

Inslaget handlade om att kulturredaktionerna inom en mediekoncern hade fått en gemensam kulturchef. I början av inslaget sades följande av en medverkande författare.

Det händer någonting med mångfalden av röster. Det blir ju väldigt begränsat antal röster som får höras.

Därefter sa reportern att denna modell av kulturbevakning innebar att tidningarna hade en sida lokal kulturjournalistik och en sida med gemensamma publiceringar. I inslaget medverkade mediekoncernens kulturchef, NN, som uttalade sig enligt följande.

Jag tror inte det är en likriktning. Flera utav de här tidningarna hade inte så här mycket kulturjournalistik tidigare. De har ju fått mer kulturjournalistik i sitt papper än vad de hade för ett halvår sen.

I slutet av inslaget sades följande av författaren.

Jag har nog tänkt på det bara senaste månaden att jag har märkt en skillnad. Det var nog den första gången jag tänkte på det var när jag hade en text publicerad i [tidningsnamn] och fick betalt då för en publikation så och sen ser den här texten i jättemånga tidningar. Men jag tycker också att det ger en bild av hur likriktat det blir.

Inslaget den 4 augusti 2015

Inslaget handlade om att flera mediekoncerner valt att ha en gemensam kulturbevakning och att detta ledde till färre antal bokrecensioner. Reportern sa bland annat följande.

Klonade bokrecensioner, så blir det när fler och fler tidningar slår ihop litteraturkritiken och trycker samma texter i flera tidningar. Ett fåtal kritiker får större genomslag, andra blir utan jobb.

I inslaget medverkade den författare som medverkade i inslaget den 27 juli och uttalade sig om sin syn på detta. Reportern tog i inslaget upp fyra exempel på mediekoncerner där flera tidningar hade gemensamma bokrecensioner varav NN:s koncern var en av dessa. Därefter medverkade en litteraturvetare som sa att de som främst diskuterat ämnet var kritikerna, som får färre uppdrag, och författarna, som upplever att deras böcker inte får lika stort mottagande, samt att läsarna varit ganska tysta i den aktuella debatten. I slutet av inslaget gjordes en analys i studion av en litteraturkritiker.

ANMÄLAN

Anmälaren är kulturchefen för den aktuella mediekoncernen, NN, som anser att inslagen var partiska och osakliga. NN anser att den medverkande författaren i inslagen fick rikta allvarlig kritik mot NN och koncernen.

I inslaget den 27 juli påstod författaren att NN bara betalat för en publicering av författarens artikel men sedan, på ett avtalsvidrigt sätt, lagt ut texten i en mängd tidningar. NN var ansvarig för detta inköp men fick inga möjligheter att korrigera eller bemöta detta påstående. NN:s mejlväxling med förlaget visar att koncernen inte försökte lura författaren. Den kommentar av NN som klipptes in i inslaget gällde en allmän fråga kring mångfald som ställts till NN i samband med ett inslag som sändes flera veckor tidigare. NN hade ingen kännedom om att författaren riktat allvarlig kritik mot henne. *Kulturnyheter*nas osanna version har på ett allvarligt vis skadat allmänhetens och branschens förtroende för NN som ansvarig kulturchef och koncernens kultureddaktion i stort.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför följande.

I fråga om inslaget den 27 juli anför NN att den kommentar av NN som klipptes in efteråt gällde en allmän fråga kring mångfald som ställts i samband med ett inslag som sändes redan flera veckor tidigare. Detta är fel. Det har inte, som NN påstår, producerats eller sänts något inslag om koncernens kulturbevakning flera veckor tidigare och NN har inte heller förekommit tidigare i *Kulturnyheter*na i detta ämne. Båda intervjuerna om den sammanslagna

kulturbevakningen spelades in samma dag den 23 juni 2015. *Kulturybeterna* hade därefter sändningsuppehåll i fyra veckor och det aktuella inslaget där NN medverkade sändes den 27 juli 2015.

NN påstår också att författaren i inslaget berättade hur koncernen bara betalat för en publicering men sedan på ett avtalsvidrigt sätt lagt ut författarens text i en mängd tidningstitlar, och hänvisar därför till sin mejlväxling med förlaget om ersättningsnivåer för publicering. Detta är också fel och får anses vara irrelevant då varken den medverkande författaren eller inslaget lyfte upp frågan om ersättningsnivå.

SVT kan inte se att det riktades allvarlig kritik som inte fick bemötas. De två parternas olika åsikter om den aktuella kulturbevakningen framgick tydligt.

KOMMENTAR FRÅN ANMÄLAREN

NN har inkommit med följande kommentar på SVT:s yttrande.

Att komma överens om publicering i en tidning men sedan trycka texten i koncernens samlade utbud, vilket alltså författaren fick påstå, är inte förenligt med upphovsrätten. Om detta hade varit sant hade koncernen gjort sig skyldig till ett allvarligt avtalsbrott. Eftersom arvodesfrågor och upphovsrätt står i självklart fokus i debatten kring lokalmedias omstruktureringar och branschens koncentration har koncernen och NN varit mycket noga med överenskommelser och avtal när det gäller inköpt material.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar inledningsvis att de av NN kritiserade uttalandena gjordes av en tillfälligt medverkande för vilken kraven på opartiskhet och saklighet kan ställas lägre än på företrädare för programföretaget. Nämnden anser att den medverkande författarens uttalande i inslaget den 27 juli om betalning för en publikation typiskt sett var sådan kritik som borde ha fått bemötas. Uttalandet får dock i det aktuella sammanhanget ses som en del i den kritik gällande likriktning som var fokus för inslaget. Nämnden konstaterar att NN medverkade i inslaget den 27 juli och fick bemöta den kritiken. Nämnden kan mot den bakgrunden inte finna att författarens uttalande medför att inslaget den 27 juli strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Nämnden kan inte heller finna att inslaget den 4 augusti strider mot kraven på opartiskhet och saklighet i SVT:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Elisabet Bäck, Leif Hedman, Nedjma Chaouche och Clas Barkman efter föredragning av Nathalie Eriksson.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Nathalie Eriksson